

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

לקוטי שיחות

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנתם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

•

תרומה

(חלק טז — שיחה ב)

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ואחת לבריאה

LIKKUTEI SICHOT

Copyright © 2021

by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

תרומה ב

מ'האָט גענוצט אויף קויפן דערמיט די קרבנות ציבור⁴ – איז דאָך לויטן פסק הרמב"ם⁵, אַז די מצוה פון בנין המקדש איז, אַז עס זאָל זיין (ניט בלויז) אַ „בית לה' (נאָר אַז עס זאָל זיין) מוכן להיות מקריבין בו הקרבנות“, קומט אויס, אַז דער ציווי „ועשו לי מקדש“ נעמט אַרום אויך די הכנות וואָס פאָדערן זיך צוליב עבודת הקרבנות, כולל אויך דעם נוצן תרומת השקלים אויף צו קויפן די קרבנות ציבור] –

האָבן דאָך אַלע דריי תרומות גע- דאַרפט שטיין דאָ בפּרטיות ובפּירוש?

אפילו מ'זאָל וועלן פאַרענטפערן בנוגע תרומת השקלים, אַז וויבאָלד זי איז פאַרט ניט פאַרבוּנדן מיט בנין המשכן (בפועל), נאָר ס'איז בלויז אַ הכנה צו דער עבודה במשכן, דערפאַר איז ניט דאָ (אין פ' תרומה) דער אָרט אויף צו זאָגן די פּרטים וועגן דער תרומה⁷ – בלייבט אָבער שווער בנוגע תרומת האדנים, וואָס זיינען אַ טייל פון בנין המשכן: פאַרוואָס שטייט ניט

א. דער ציווי צו נעמען „תרומה“ פון אידן (פאַר עבודת המשכן) ווערט איבער- גע'חזרט דריי מאָל אין אָנהויב פון אונזער סדרה¹: „ויקחו לי תרומה“, „תקחו את תרומתי“, „וזאת התרומה אשר תקחו“ זאָגן דערויף חז"ל²: ג' תרומות נאָ- מרו בפרשה הזאת כו' ויקחו לי תרומה וגו' זו תרומת אדנים, מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי זו תרומת שקלים, וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זו תרומת המשכן.

עס איז אָבער דאָ אַ חילוק ווי די ג' תרומות שטייען דאָ: די ערשטע צוויי שטייען בלויז בכלל וברמז (און די פּרטים וועגן זיי – שטייען ערשט אין שפּעטער- דיקע סדרות³); אָבער תרומת המשכן ווערט דאָ געזאָגט בפּרטיות ובאריכות.

דאַרף מען פאַרשטיין: וויבאָלד אַז אַלע ג' תרומות זיינען געווען צוליב עבודת המשכן

[און אפילו תרומת השקלים וואָס

(1) כה, ב"ג.

(2) ירושלמי שקלים פ"א ה"א. הובא בפרש"י

עה"ת ריש פרשתנו.

(3) תרומת האדנים – „כמו שמפורש באלה פקודי“ (פרש"י ריש פרשתנו. וראה פקודי לה, כה ואילך); תרומת השקלים – תשא שם, יג ואילך (ובפרש"י שם, טו).

ואף שלפרש"י בפרשתנו (עה"ב), ה"כסף" הנמנה כאן הוא המחצית השקל שנתנו עבור תרומת האדנים – הרי לא נמנה כענין (ותרומה) בפ"ע [נוסף לזה, שלא נתפרש (כבפ' פקודי) שכ"א מכן עשרים שנה ומעלה גו' נתן (רק) מחה"ש ושהי' בשביל האדנים], ואדרבה – נזכר כפרט בכללות תרומת המשכן. ואפילו הפרט „וכסף“ – כולל ג"כ הכסף שזמנו נעשו כלי שרת וכו' (פרש"י שם). וראה לקמן ע' 429.

(4) פרש"י ריש פרשתנו. תשא ל, טו. שקלים

רפ"ד. רמב"ם הל' שקלים רפ"ד.

(5) ריש הל' בית הבחירה. ועד"ז בספר המצות מ"ע כ. וראה בארוכה לקו"ש ח"א ס"ע 120 ואילך.

(6) פרשתנו שם, ח.

(7) להעיר מפרש"י ריש פרשתנו (בנוגע לתרומת המשכן) „רג' דברים האמורים בענין כולם הוצרכו למלאכת המשכן או לבגדי כהונה“, ובאוה"ת פרשתנו (ע' אישפג. אישצ. אי"ת. א'תיד. וראה עד"ז ברע"ב ורש"י עה"ת כאן): „לא מנה רק הדברים השייכים למלאכת המשכן ולכלי המשכן, משא"כ שמן למאור ובשמים אינו מכלי המשכן כ"א ע"ד הקרבנות שבמשכן“.

דעם חורבן בית המקדש, וואָס דאָס איז דער היפּך פּון תּרומת המשכן, וואָס ענינה איז – ועשו לי מקדש (בנין והקמת המשכן)?

ד. וועט מען דאָס פּאַרשטיין בהקדים, אַז די עבודה רוחנית פּון ועשו לי מקדש (דירה לו ית' בתחתונים) – איז איינגע-טיילט אין דריי סוגים – עמודים: תורה, עבודה וגמילות חסדים¹⁰.

און וויבאַלד אַזוי איז פּאַרשטאַנדיק, אַז די דריי סוגים כללים הנ"ל זיינען מרומז אינעם ענין המשכן.

ויש לומר, אַז דאָס איז דער טעם פּנימי¹¹ פּאַרוואָס מ'האָט גענומען דריי באַזונדערע תּרומות – און ניט אַיין תּרומה (כוללת) פּאַר אַלע צרכי המשכן – ווייל די ג' תּרומות זיינען כּנגד די ג' עמודים¹² תורה עבודה וגמ'¹³.

דער יסוד ומקור פּון אַלע עניני עבודת ה' איז (דער עמוד פּון) „תורה“. אַלע פרטי מדריגות און אופנים אין דינען דעם אויבערשטן דורך מצות ומעשים טובים זיינען מיוסד און געבויט אויף תורה, יעדער ענין פּון אידישקייט און קיום המצות האָט זיין מקור און

¹⁰ אבות פ"א מ"ב.

¹¹ כי בפשטות מובן שידיעת מנין בני"א אפשירית רק ע"י תרומה בפ"ע.

¹² להעיר מרבנו בחיי פרשתנו כה, ב: „שלוש תרומות שהעולם נתרוםם (נתרם) בהם .. ונרמז במעשה המשכן לפי שהמשכן שקול כבריאת העולם כו" – והרי תורה עבודה וגמ"ח הם הדברים שעליהם העולם עומד (אבות שם).

¹³ המבואר בפנים ע"ד ג' התרומות הוא ע"פ המובן מאוה"ת ד"ה ויקחו לי תרומה (ע' אשנט ואל"ך) ד"ו ויקחו לי תרומה" קאי על תורה, ו"מאת כל איש אשר ידבנו לכו תקחו את תרומתי" קאי על תפלה. ושם (ע' אית"ג) „פ"י זואת התרומה לפי מדרש זה – המדרש שחובא לעיל סעיף ג) קאי על בירור ק"נ .. ע"י מצות מעשיות כו"י.

במפורש ובפרטיות וועגן דער תרומה אין אונזער סדרה?

ב. עס איז דאָ נאָך אַ חילוק אין לשון הכּתוב דאָס ביי די ג' תּרומות:

ביי תּרומת האדנים שטייט „ויקחו לי תּרומה“; ביי תּרומת השקלים – „תקחו את תּרומתי“; און ביי תּרומת המשכן – „וזאת התּרומה אשר תקחו“. דאָס הייסט: ביי דער ערשטער תּרומה (האדנים) איז די שייכות פּון דער תּרומה צום אוי-בערשטן מודגש אין אַ באַזונדער וואָרט – „לי תּרומה“; ביי דער צווייטער תּרומה (שקלים) – ווערט די שייכות צום אוי-בערשטן איינגעשלאָסן אין דעם וואָרט „תּרומה“ גופא – „תּרומתי“; און ביי דער דריטער תּרומה (המשכן) ווערט איבערהויפּט ניט דערמאָנט אַז זי איז תּרומה לה', עס שטייט סתּם „וזאת התּרומה“.

ג. אויך אַ דבר פּלא וואָס מען געפינט אין מדרש בפרשתנו:

אויפּן פּסוק „וזאת התּרומה אשר תקחו גו' זהב וכסף ונחשת“ זאָגן חז"ל¹⁴: זהב כּנגד מלכות בבל כו' כסף כּנגד מלכות מדי כו' נחשת כּנגד מלכות יון כו' ועורות אלים מאדמים כּנגד מלכות אדום כו"י.

איז תּמוה ביותר: וואָס פּאַר אַ קשר ושייכות איז דאָ צווישן ד' מלכיות און תּרומת המשכן? אדרבא – די ד' מלכיות האָבן דאָך געבראַכט די ד' גליות און

⁸ משא"כ בפ' תשא, שבג' התרומות המרומזות שם (ירושלמי שקלים פ"א שם. פרש"י תשא שם) נאמר בהן „תרומה לה" או „תרומת ה"י.

⁹ להעיר מתקלין חדתי לירושלמי שם (ועד"ז במשכיל לדוד בפרש"י כאן) דלמדין דתקחו את תרומתי קאי על תרומת השקלים (קרבנות לגבוה) מדכתיב „תרומתי כלומר תרומה שלי".

¹⁰ תנחומא פרשתנו ז. וראה שמו"ר פל"ה ה.

אדם, בלייבט זי (בלשון חז"ל^{19*}) „דברי כאש“ (פון אויבערשטן), וואָס ווערט ניט נשתנה דורך דעם וואָס זי ווערט נתלכש אין שכל ודבור האדם; זי בלייבט חכמתו של הקב"ה, וואָס איז באין ערוך העכער פון דעם אדם הלומד.

דער ענין פון „עבודה“ (קרבתות – תפלות) איז – „אדם²⁰ כי יקריב מכם“ דער אדם איז זיך מקרב צום אויבערשטן; כידוע²¹ אַז „קרבן“ איז פון לשון קירוב – „דאמאי אקרי קרבן ע"ש שמקרב“ – „קירוב הכחות והחושים“ צום אויבערשטן. און עבודת התפלה (וואָס במ"קום קרבתות תקנום) – איז דאָך עבודה שבבלב²², דאָס וואָס דער אדם הויבט זיך אויף (מיט זיינע כחות) צו אלקות, ביז אַז „ראשו מגיע השמימה“²³.

און וויבאלד אַז דאָס איז די עבודה פון דעם אדם, איז אע"פ אַז ער קען זיך אויפהויבן נאָר וויפל דאָס איז בכחו פון אַ נבוא, ווערט ער אָבער מיוחד מיט דעם אור הקדושה צו וועלכער ער דערגרייכט²⁴.

אַנהויב אין תורה – און דאָס איז מרומז אין תרומת האדנים, וואָס זיי זיינען דער יסוד פון משכן.

תרומת השקלים, פון וועלכער מ'האָט געקויפט קרבנות ציבור, איז דער קו פון „עבודה“ (וואָס דאָס איז עבודת הקרבנות¹⁴, און תפלה שבמקום קרבנות תקנום¹⁵);

און תרומת המשכן, וואָס נעמט אַרום די אַלע דברים גשמיים (זהב וכסף וכו' חושת וגו') פון וועלכע מ'האָט געבויט דעם משכן, איז כנגד דער עבודה פון מצות (וועלכע מ'איז מקיים דורך זהב וגו') און וואָס כללותם איז גמילות חסדים [כידוע¹⁶], אַז גמילות חסדים איז „כללות המצות“¹⁷.

לויט דעם ביאור אין די חילוקים צווישן די דריי עניני עבודה הנ"ל, וועט ווערן פאַרשטאַנדיק דער טעם השינויים הנ"ל (סעיף ב') ביי די ג' תרומות.

ה. דער אונטערשייד צווישן די דריי קוין – תורה עבודה וגמ"ח – איז:

תורה איז ואהי' אצלו אמן גו' שע' שועים גו' לפניו גו'¹⁷, חמדה גנוזה¹⁸ פון דעם אויבערשטן וקדמה לעולם אלפיים שנה¹⁹, איידער דער איד לערנט איר (ניט ווי מצות, וואָס גדר המצוה איז שייך נאָר בצירוף מיט דעם מקיים המצוה; כל ענין המצות (ציווים) איז אַן אָנזאָג צו אַ מענטש). און אויך ווען תורה קומט אַראָפּ למטה און ווערט געלערנט דורך דעם

(14) רש"י, רע"ב ועוד לאבות שם.

(15) ברכות כו, ב. וראה רבנו יונה לאבות שם.

(16) לקו"ת ראה כג, ג. וראה אגה"ק סי' לב:

וכל הגוף נכלל בימין.

(17) משלי ת, ל.

(18) שבת פח, ב.

(19) מדרש תהלים צ, ד. ב"ר פ"ח, ב. תנחומא

וישב ד. זח"ב מט, א.

(19*) ירמ"י כג, כט. ברכות כב, א.

(20) ויקרא א, ב. וראה לקו"ת ויקרא ג, ג ואילך.

(21) ספר הבהיר סי' מו (קט). ועייג"כ זח"ג ה, רע"א. של"ה מס' תענית (ריא, ב). פ"ח שער התפלה פ"ה. בחי' ויקרא א, ט. וראה רמב"ן שם. ד"ה טעמה תש"ט פ"ב ואילך. ד"ה באתי לגני ה'ש"ת פ"ב. ובכ"מ.

(22) תענית בתחלתה.

(23) ויצא כח, יב. וקאי על קרבנות (ב"ר פס"ח, יב) ותפלה (זח"א רסו, ב. זח"ג שו, ב. תקו"ז ת' מה).

(24) ע"ד המבואר (ד"ה זכור תרס"ה פ"י (סה"מ תרס"ה ע' רכא). ועד"ז ד"ה זה תרנ"ד (סה"מ תרנ"ד ע' קצו) יתרון המעלה בקיום המצות דהאבות שהיו בבחי' כלים ממש לאלקות, משא"כ בתורה ומצות שלנו גם אם מכוון כו' ה"ז רחוק מאד מהביטול דהאבות וההמשכה שע"ז הוא, רק אור מקיף לכד בבחי' ריחוק כו". וראה שם שזהו ה"הפרש בין בלמטה למעלה ובין מלמעלה למטה", והרי – זהו החילוק בין תורה ותפלה.

והגבלה דוקא²⁷ – ניט ווי תורה אויף וועלכער עס שטייט²⁸, „ארוכה מארץ מדה גו“, און תפלה וואָס איר תכלית השלֵי־מות איז ווען מ'איז עולה דורך איר „השממה“, וואָס דאָס איז די עבודה פון „בכל מאדך“ פון מסנ'פ²⁹: העכער פון מדידות והגבלות – וואָרום וויבאַלד אַז מצות זיינען אָנגעטאָן אין דברים תחת־נים גשמיים [ביז אַז אויך די מצות פון חובת הלכות דאַרף מען מקיים זיין אין אַן אופן אַז דער לב הגשמי זאָל נתפעל ווערן מיט אַ געפיל פון אהבה ויראה וכו', ביז עס זאָל זיין ניכר אין דעם בשר הלב³⁰] – האָבן זיי אַ הגבלה.

ו. און דאָס איז אויך דער ביאור אין די אויבנדערמאָנטע שינויים אין לשון הכתוב:

„ויקחו לי תרומה“ איז מרמז אויף קו התורה³¹ כנ"ל. וואָס מהאי טעמא שטייט דאָ „ויקחו לי תרומה“ – ניט „ויתנו לי תרומה“ – אַז דער אדם מלמטה גיט להלמעלה, צו לי, כביכול, נאָר ויקחו – דער אדם למטה נעמט דאָס וואָס מ'גיט עס מלמעלה, דעם לי, כביכול,

ווייל די עבודה פון תורה איז (ניט בדרך מלמטה למעלה, נאָר) בדרך מל־מעלה למטה – דורך תורה נעמט מען און מען איז ממשיך אלקות (חכמתו ית') מלמעלה למטה;

די עבודה פון תורה איז אין אַן אופן פון „ויקחו“ – מען „נעמט“ (און מ'איז ממשיך) אלקות מלמעלה למטה;

אין די צוויי עבודות – תורה ועבודה – איז דאָ אַ צד השווה, אַז ביי זיי ביידע איז די התעסקות פון דעם אדם העובד אין און מיט זיך; און אַזוי איז אויך זייער אויפטו נאָר אין דעם אדם (אַז זיין שכל ווערט מיוחד מיט שכל התורה, חכמתו ית'; און אַז ער ווערט דערהויבן ביז „שממה“) – אָבער ס'איז ניטאָ אין דעם אַ התעסקות מיט די דברים גשמיים, אַז אויך זיי זאָלן ווערן תשמישי קדושה, דבר שבקדושה – אַ חפץ גשמי זאָל ווערן אַ חפץ מצוה, דורכגעדרונגען מיטן אור הקדושה.

[אפילו ביי עבודת הקרבנות כפשוטה, וואָס מ'האָט מקריב געווען אַ בהמה גש־מית אויפן מזבח, איז דאָס אָבער ניט אין אַן אופן אַז מ'האָט מקריב געווען דעם גשם ווי ער איז אין זיין מצב, נאָר מ'האָט עס פריער געדאַרפט מקדיש זיין, דאָס הייסט (קדושה פון לשון הבדלה²⁵ –) אָפשיידן און אויפהויבן פון זיין נידערי־קייט, און ערשט דאָן ווערט ער ראוי להקרבה אויפן מזבח ה'²⁶].

און דאָס איז דער יתרון אין דעם דריטן קו – גמילות חסדים, וואָס איז כולל קיום כל המצות – צו אויפֿטאָן (בעיקר) אין דעם דבר גשמי (מיט וועלכן מ'איז מקיים די מצוה), אַז אַזוי ווי ער איז (בחיצוניות) אין זיין ציור פון דברים תחתונים גשמיים, אין זיין „גשמיות“, זאָל ער ווערן אַ חפץ של מצוה.

און מהאי טעמא זיינען מצות במדידה

25) תניא פמ"ו.

26) ראה לקו"ת שלח ד"ה ב' נסכים (ועוד) בביאור מחז"ל (ברכות יד, סע"ב) כל הקורא ק"ש בלא תפלין כאילו הקריב כו' בלא נסכים – דקרבנות הן דוגמת ק"ש – העלאה מלמטה למעלה, וצ"ל תפלין (ובקרבנות – מנחה ונסכים), כלל כל התורה והמצוות ממשיות, להמשיך דירתו ית' בתחתונים. עיי"ש באורך.

27) אגה"ק סי' יו"ד. ובכ"מ.

28) איוב יא, ט.

29) לקו"ת שה"ש מט, ריש ע"ב ואילך.

30) ד"ה טעמו וראו תרצ"ד (בספר המאמרים קונט' ח"ב) פ"א. ד"ה וכל העם היש"ת פ"ב. ובכ"מ.

31) ראה בכ"ז תניא פמ"ו. אוה"ת פרשתנו ע' א'שנא. א'שנט ואילך.

זיינען ניט איין וואָרט – זאָך³⁵, וויבאַלד די המשכת העצמות בלייבט אָפּגעטראָגן פון דעם אדם הלומד.

משא"כ בתרומת השקלים, ביים קו פון „עבודה“ (קרבנות ותפלה), שטייט דער לשון „תרומתי“ – וואָרום דער קרבן גשמי גופא איז עולה און ווערט נכלל אין זיין מקור ושורש למעלה, אין אל-קות; און אזוי אויך דורך עבודת התפלה ווערט דער אדם דערהויבן ביז „שמימה“ כנ"ל, דערגרייכט ער צו אַזאַ דרגא וואו דער אור אלקי איז ביי אים מאיר בגילוי – און דערפאַר שטייט „תרומתי“, וואָס ווייזט אַז דער פאַרבונד פון „תרומה“ (עבודה) מיט „לי“ (המשכת אלקות דורך דער עבודה) איז אין אַן אופן ניכר ונגלה ונרגש אין דער עבודה³⁶.

משא"כ ביי דער דריטער תרומה – תרומת המשכן – וואָס איז די עבודה מיטן גשם אַליין ווי ער איז בגשמיותו, איז די המשכת אלקות אין דער עבודה בהעלם; און דערפאַר שטייט „תרומה“ סתם, אָן דערמאָנען בפירוש אַז דאָס איז תרומה לה', ווייל אין דער עבודה איז ניט קענטיק די שייכות להקב"ה.

ז. אע"פ אַז מצות זיינען אָנגעטאָן בדברים גשמיים, ווערט אָבער דוקא דורך דער עבודה אויסגעפירט די כוונה פון בריאת העולם, דער ענין פון „נתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים“³⁷, ווי דער אַלטער רבי³⁸ איז מדגיש, אַז דאָס מיינט אַ „דירה“ לו ית' אין דעם עולם הזה הגשמי התחתון „שאין תחתון למטה ממנו“;

36) ולאידך, בזה שתיבת „לי“ נכללת בתיבת „תרומה“ מרומז, שאי"ז בחי' „לי“ כמו"ש מצד עצמה, כ"א כמו שמתלבשת בתרומת) ה'אדם.

37) תניא פל"ו. ע"פ תנחומא נשא טו. ועוד.

38) תניא שם.

און וויבאַלד אַז אורייתא וקוב"ה כולא חד³², דערפאַר איז דער פסוק מדייק „ויקחו לי“ – וואָס ווייזט אויף עצמותו ומהותו ית'³³ – ווייל דורך תורה „נעמט“ מען עצמות ומהות אַליין, בלשון חז"ל³⁴ „אותי אתם לוקחים“.

אָבער לאידך גיסא, וויבאַלד אַז דאָס וואָס אַ איד „נעמט“ עצמות דורך תורה איז בעיקר – ניט דער אויפטו פונעם אדם הלומד, נאָר) דערפאַר וואָס דער אויבער-שטער האָט זיך כביכול „אַריינגעשטעלט“ אין תורה (אין אַן אופן אַז תורה איז „דברי כאש“), בלייבט די המשכת העצמות כאילו ווי אָפּגעטראָגן פון דעם אדם הלומד –

[ביז עס קען זיין אַ מציאות אַז די תורה זאָל געלערנט ווערן דורך אַן איש בלתי טהור, וואָס אויך דאָ איז דאָ דער „ויקחו לי“ – די המשכת העצמות שעי' תורה – אָבער דער אדם איז ניט בערך כלל אַז דער „לי“ זאָל ביי אים מאיר זיין בגילוי].

און דאָס איז אויך דער טעם וואָס עס שטייט „לי תרומה“ – אין צוויי באַזונדערע ווערטער – לרמז אַז דער „לי“ (די המשכת העצמות שבתורה) און די „תרומה“ (די עבודה פון לימוד התורה)

32) מובא בתניא פ"ד ורפכ"ג בשם הזהר. וראה "זח"א כד, א. זח"ב ס, א. ולהעיר מתקו"ז ת"ו ותכ"ב.

33) ראה אוה"ת פרשתנו (ע' אשפא): ור"ל לי היינו עצמות אור"א ולכן ארז"ל (ויק"ר פ"ב, ב) כ"מ שנאמר לי אינו זו לעולם לפי שזהו בחי' אני ה' לא שנית.

34) תנחומא אמור יז. ויק"ר פ"ל, יג. וראה שמו"ר ריש פרשתנו פל"ג, ו. תנחומא פרשתנו ג. יל"ש פרשתנו רמז ססד. וראה תניא פמ"ז.

35) אף ששכל האדם מתייחד עם שכל התורה, ואדרבה – ביחוד נפלא שאין יחוד כמוהו כו' (תניא פ"ה).

דער עבודה בזמן הגלות⁴⁰, ווען גשמיות העולם איז בתקפו, און דורך דער עבודה צו איבערמאַכן אויך אָט דעם גשם, איז מען מברר דעם תחתון „שאינ תחתון למטה ממנו“;

און דער עילוי פון דער עבודה וועט שטיין בגלוי לעתיד לבא, וואָס דאָן וועט נתגלה ווערן די מעלה פון „מעשה“⁴¹, כידוע אַז דאָן וועט זיין „מעשה גדול“ [וואָס דערפאַר איז דער מקדש (וואָס „הי“ מען עוה“ב“⁴²)] געווען בעיקר פון דומם].

און ווי ס'איז מבוואר אין דעם ענין פון יוסף ויהודה, אַז יהודה ווייזט אויף דער עבודה פון מעשה (יהודה – פון לשון הודאה וביטול, ווי דומם וואָס „יש בו בחי“ הביטול ביותר“⁴³), און לעתיד לבא וועט יהודה זיין העכער פון יוסף – „ודוד“⁴⁴ עבדי נשיא להם לעולם“.

(ממאמר ד"ה ויקחו לי תרומה תשל"ה)

אַבער בכדי אַז די עבודה זאָל זיין כדבעי ובשלימות, מוז ביים אדם זיין אויך דער קו (און יסוד) פון תורה און דער קו פון „עבודה“.

און וויבאַלד אַז אַלע עניני עבודת ה' זיינען דאָ אין משכן כנ"ל, איז אויך דער ענין מרומז אין מעשה המשכן – דערמיט, וואָס די תורה רעדט בפירוש אין אונזער פרשה נאָר וועגן תרומת המשכן, ווייל דאָס איז דער עיקר ותכלית הכוונה; און די אַנדערע צוויי תרומות ווערן דערמאָנט נאָר בכלל ובדרך רמז, ווייל זיי זיינען (בהכוונה העיקרית) בלויז אַ הכנה והקדמה (והשלמה) צו דער עשיית הדירה.

ה. און דאָס איז אויך דער ביאור אין דברי המדרש הנ"ל (סעיף ג) אַז „זהב וכסף וגו'“ זיינען כנגד די ד' מלכיות³⁹:

וויבאַלד אַז דער ענין פון תרומת המשכן איז צו מאַכן אַ דירה לו ית' בתחתונים (פון די דברים גשמיים מאַכן אַ מקדש ומשכן לה') – איז די שלימות פון דעם ענין (ניט אַזוי אין בנין המשכן, אין וועלכן מ'האָט געזען בעיני בשר ווי אין זיי איז דאָ השראת השכינה, נאָר) אין

(39) ראה אוה"ת פרשתנו ע' אית' ואילך.

(40) ראה גם לקמן ע' 479.

(41) בכל הבא לקמן ראה בארוכה תו"א, תו"ח ואוה"ת ר"פ ויגש.

(42) לשון התו"א שם (מג, ד).

(43) לשון התו"א שם (מד, א).

(44) יחזקאל לז, כה. וראה לקו"ש חט"ו ע' 413

הערה 12.

